

POSUDEK OPONENTA RIGORÓZNÍ PRÁCE

Jméno rigorozanta/rigorozantky:	Mgr. Ing. Vít Švestka
Téma práce:	Nástroje měnové politiky a jejich právní úprava
Rozsah práce:	116 stran (335.097 znaků)
Datum odevzdání práce:	27.02.2019 (elektronicky), 04.03.2019 (tištěně)

1. Aktuálnost (novost) tématu

Autor si jako téma své rigorózní práce zvolil problematiku právní regulace měnověpolitických nástrojů centrální banky. Tato problematika je vcelku úzká a také složitá, právo zde navazuje na ekonomii. Jedná se však současně o téma tradiční, hojně zpracovávané (ve smyslu měnověpolitických nástrojů), u něhož navazující právní regulace není příliš rozsáhlá. Nicméně i přes jistou tradičnost tohoto tématu pokládám autorem zvolené téma za stále aktuální a vhodné pro zpracování do podoby rigorózní práce.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Toto téma předpokládá znalosti nejen finančního práva, ale také práva Evropské unie, přičemž velice užitečné jsou i znalosti z ekonomie. Z tohoto pohledu se jedná o téma průřezové.

O tomto tématu (konkrétně právní regulaci měnověpolitických nástrojů) je v České republice publikováno relativně málo odborné literatury. K obecným otázkám je možné zdroje nalézt v zahraničí, popř. ostatní (neodborné) zdroje jsou dostupné na internetu. K vlastním měnověpolitickým nástrojům z pohledu ekonomického je odborná literatura velmi hojná. Vstupní údaje jsou tedy v souhrnu vcelku lehce dosažitelné.

Autor ve své práci využil zejména vědeckou metodu analýzy a deskripce.

3. Formální a systematické členění práce

Vlastní práce více než splňuje svým rozsahem požadavky kladené na rigorózní práce, když, jak uvádí autor ve svém prohlášení, má 335.097 znaků.

Její vnitřní členění je dosti podrobné, práce má mimo úvodu a závěru, které autor nečísluje, celkem 7 hlavních kapitol, které se následně vnitřně člení. Názvy jednotlivých hlavních kapitol této práce jsou následující: 1) Dějiny české měnové politiky, 2) Česká národní banka; 3) Měnová politika a ekonomická teorie; 4) Obecně o nástrojích české měnové politiky; 5) Jednotlivé nástroje české měnové politiky; 6) Nástroje měnové politiky Eurosystemu a následky přistoupení ČR k měnové unii; a 7) Návrhy na změnu právní úpravy.

Tuto strukturu práce považuji za s ohledem na rozsah práce vhodně zvolenou. Z hlediska obsahového mám za poměrně nadbytečnou kapitolu týkající se historie, kdy autor pouze deskriptivní metodou vybírá z informací od ostatních autorů. I kapitola třetí obsahuje sice související ekonomické informace, ale nikoliv informace nezbytné k tématu práce, opět se jedná o popisný souhrn názorů jiných autorů.

Práce je doplněna seznamem použité literatury a dalších zdrojů informací, českým a anglickým abstraktem a seznamem klíčových slov v českém a anglickém jazyce, seznamem zkratk, prohlášením, poděkováním, přílohami.

4. Vyjádření k práci, zda byl zamýšlený záměr rigorózní práce odpovídajícím způsobem zpracován

Autor napsal svou práci na zajímavé téma, které se ve svém základu řadí do tradiční problematiky centrálního bankovníctví. Za cíl si vytýčil problematiku právní regulace měnověpolitických nástrojů centrální banky, konkrétně České národní banky, což není obvyklé téma.

Tomuto konkrétnímu cíli však v práci věnuje jen menší prostor, kapitoly věnující se historii měnověpolitických nástrojů a ekonomické teorii měnověpolitických nástrojů zabírají mnoho stránek, ve své podstatě jsou však jen deskriptivní a jsou na nich přejaty informace od jiných autorů z jejich publikací.

Když se autor dostává k hlavní podstatě své práce, stává se čtení práce zajímavějším. Na různých místech práce je však hloubka informací poměrně povrchní, autor nepodniká hlubší analýzu problematiky. K jednotlivým sdělením mám mnohé otázky nebo potřebu upřesnění obsažených informací, proto níže uvádím alespoň některé z otázek, které mne při čtení práce napadaly.

V souhrnu se však jedná o práci, která splňuje aktuální průměrné požadavky, jako celek je čtivým souhrnem (i když převážně deskriptivním) informací o centrální bance a jejích měnověpolitických nástrojích.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíle práce, které si autor před sebe postavil, považuji za dosažené.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Toto téma je vcelku obvyklé z pohledu problematiky měnové politiky, ojedinělejší z pohledu zaměření na její právní regulaci. Práce je zpracována autenticky. Systémem Theses.cz bylo nalezeno 500 dokumentů, které vykazují shodnost s předkládanou prací. Žádná se shod však nedosahuje ani 5 % a po prozkoumání protokolu o kontrole (v rozsahu, který umožňuje jeho 19.630 stran) se nedomnívám, že by autor jakkoliv porušil podmínky originality svého textu, z tohoto důvodu považuji práci za původní.
Logická stavba práce	Práce má vhodně zvolenu svou strukturu.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Autor při zpracování své práce pracoval s vcelku dostatečným počtem zdrojů informací, bohužel však zahraniční odborná literatura je zastoupena jen minimálně. Většina právní argumentace je však založena na komentáři zákona o České národní bance od Wolters Kluwer z roku 2014, chybí tak rozmanitost zdrojů právních informací. Forma citací je bez připomínek. Některé poznámky pod čarou odkazující na webové zdroje mi bohužel nefungovaly (např. pozn. č. 103), snad však v době jejich použití byly v pořádku.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Podle mého názoru autor provedl spíše povrchnější analýzu zkoumaného tématu, ale stále její rozsah dostičuje a odpovídá charakteru předkládané práce.

Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Formální úprava práce je na dobré úrovni.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková kvalita práce je také na dobré úrovni, jazykový styl odpovídá charakteru práce. V práci jsem našel jen několik chyb (např. „poskytování úvěru stát“ na str. 14), dále pak autor nekonzistentně užívá velké a malé písmeno u pojmu „Bankovní rada“ (např. str. 22) nebo „bankovní rada“ (např. str. 25). Autor také nerozlišuje použití znaku % ve významu procento a procentní – např. nesprávné použití na str. 88. Stejně tak by bylo vhodnější, kdyby zavedl a užíval nějaký systém v používání značek institucí, např. „ECB“ a „Evropská centrální banka“ používá nekonzistentně i přímo vedle sebe v textu (např. str. 104).

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

- 1) Autor se na několika místech své práce dotýká nepřímého úvěrování státu (např. na str. 14 tvrdí, že možnost přímého i nepřímého poskytování úvěrů veřejnosprávním subjektům je zcela zakázána; v obdobném smyslu pak i text na str. 68), nicméně v dalších částech naopak píše o odkupování státních dluhopisů centrální bankou. Není právě odkupování státních dluhopisů nepřímým úvěrováním státu? Je tedy takovéto nepřímé úvěrování zakázáno? Kde pro takové tvrzení v právu nachází oporu? Pokud ano, jak je v praxi možné odkupování státních dluhopisů centrálními bankami? A jak takovýto postup hodnotí z obecného hlediska bez ohledu na konkrétní pozitivněprávní úpravu?
- 2) Autor se věnuje nezávislosti ČNB v kap. 2.2. Podle jakých kritérií rozlišuje jednotlivé uvedené druhy nezávislosti? Jaké zdroje členění případně použil (odkaz na jinou literaturu absentuje)? U institucionální nezávislosti – vidí autor nějakou možnost zásahu moci soudní do činnosti ČNB? (V textu na str. 21 uvádí jen možnost zásahu ze strany moci zákonodárné.) U personální nezávislosti – autor zcela opomíjí možnost zásahu formou odvolání člena Bankovní rady – je to z důvodu, že takový zásah není podle české právní úpravy možný? (str. 22)
- 3) Může autor blíže objasnit „komplementární vztah“ mezi cenovou stabilitou a finanční stabilitou? V jakých konkrétních situacích podle jeho názoru může dojít k jejich rozporu? (str. 27)
- 4) Kdo by mohl být „pověřenou osobou“ provádějící měnovou politiku mimo státu a centrální banky? (str. 52)
- 5) Proč by „vrchnostenské úkony“ uvedené v pozn. č. 176 („měnové reformy, měnové odluky, přistoupení k měnové unii, odejmutí nebo rozšíření pravomocí ČNB“) měly být projevem „dočasnosti“ delegovaných kompetencí na centrální banku? (str. 53)
- 6) Může autor doložit, že repo operace České národní banky jsou „zpravidla“ poskytovány za nižší sazbu, než kolik činí repo sazby? (str. 85)

- 7) Považuje autor limitaci podmínek hypotečních úvěrů ze strany ČNB, jak je v současné době navrhováno do české legislativy, za projev „limitů úvěrů“, o nichž pojednává na str. 111? (Resp. proč ano, nebo ne.)

V souhrnu předkládanou rigorózní práci **doporučuji** k její obhajobě.

V Praze dne 7. května 2019

doc. JUDr. Michael Kohajda, Ph.D.